

तस्य तत्पुत्रस्य तेन तदीयरूपवेषादिकं पृथक्पृथगसांकर्येणाजायत किञ्चिदुन्नतविक्रमादेवावस्थातोपि किञ्चिदधिकपराक्रमादित्यर्थः ॥ २० ॥ ऋक्षीपु ऋक्षशरीरासु च स्वर्थे किन्नरीष्वित्यर्थः एवमग्रेपि ॥ ताक्ष्याः ताक्ष्यवंशजाः ॥ २१ ॥ नागाः सर्पाः ॥ २२ ॥ चारणादेववंदिनः ॥ वनचारिणः वनवासिन इत्येकत्र परत्रवनस्थफलभक्ष कानित्यर्थः ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ सर्वास्त्रकोविदा इति ॥ स्वयंप्रतिभातसर्वास्त्रपरिहारोपायादित्यर्थः शिलाप्रहरणा इत्याद्युक्तेः तेषामस्त्रप्रयोक्तृत्वाभावात् ॥ विचालये

अजायतसमंतेन तस्य तस्य पृथक्पृथक् ॥ गोलांगूलेपुचोत्पन्नाः किञ्चिदुन्नतविक्रमाः ॥ २० ॥ ऋक्षीपु च तथा जाता वानराः किन्नरी पुच ॥ देवामहर्षिगंधर्वास्ताक्ष्ययक्षाचशस्विनः ॥ २१ ॥ नागाः किंपुरुषाश्चैव सिद्धविद्याधरोरगाः ॥ बहवोजनयामासुर्हृष्टास्तत्र सहस्र शः ॥ २२ ॥ चारणाश्च मुतान्वीरान्सृजुर्वनचारिणः ॥ वानरान्सुमहाकायान्सर्वान्वै वनचारिणः ॥ २३ ॥ अप्सरः सुचमुख्या सुतथा विद्याधरीपुच ॥ नागकन्यासु च तदा गंधर्वीणां तनूपुच ॥ कामरूपवलोपेता यथा कामविचारिणः ॥ २४ ॥ सिंहशार्दूलसदृशादर्पणचव लेन च ॥ शिलाप्रहरणाः सर्वे सर्वे पर्वतयोधिनः ॥ २५ ॥ नखदंष्ट्रायुधाः सर्वे सर्वे सर्वास्त्रकोविदाः ॥ विचालयेयुः शैलेन्द्रान्भेदयेयुः स्थिरान्द्रुमान् ॥ २६ ॥ क्षोभयेयुश्च वेगेन समुद्रं सरितां पति ॥ दारयेयुः क्षितिं पद्भ्यामाप्लवेयुर्महार्णवान् ॥ २७ ॥ नभस्तलं विशेषुश्च गृह्णीयुरपितो यदान् ॥ गृह्णीयुः पिमातंगान्मत्तान्प्रव्रजतो वने ॥ २८ ॥ नर्दमानांश्च नादेन पातयेयुर्विहंगमान् ॥ ईदृशानां प्रसूतानि हरीणां कामरूपिणां ॥ २९ ॥ शतं शतं सहस्राण्यूथपानां महात्मनां ॥ ते प्रधानेपु यूथेषु हरीणां हरियूथपाः ॥ ३० ॥ बभूवुर्यूथपश्चेष्टान्वीरांश्चा जनयन्हरीन् ॥ अन्ये ऋक्षवतः प्रस्थानुपतस्थुः सहस्रशः ॥ ३१ ॥

युरित्यादौ शक्त्यर्थे लिङ् विचालनशक्ता इत्यर्थः ॥ २६ ॥ अश्वे युः संतरेयुः ॥ २७ ॥ प्रव्रजतः स्वच्छंदगतीन् ॥ २८ ॥ नादेनेत्यस्य पातयेयुरित्यनेनावयः ॥ २९ ॥ शतसहस्राणि कोटिरित्यर्थः ॥ ३० ॥ तेषां गुक्ताः हरीणां प्रधानेषु यूथेषु नध्ये हरियूथपावभूवुः ॥ यूथपश्चेष्टान्वीरांश्च हरीन् अजनयन्नित्यर्थः ॥ ऋक्षवतः पर्वतविशेषस्य प्रस्थान्तानून् ॥ उपतस्थुः आसेवन्ते स्म ॥ ३१ ॥